

Ada Sahillerinde Bekliyorum

HAMİYET YÜCESES

Bir İstanbul türküsü

Türkü formunda hicaz beste. Kaynaklara İstanbul türküsü olarak geçmiş ama iki kişiye mal ediliyor: Musullu Hafız Şaşı Osman Efendi ve Yesarî Asım Arsoy. Farklı dillerde pek çok kez yorumlanmış. Meyhane şarkıları arasında ilk akla gelenlerden, fasılların vazgeçilmez parçası. Ekseriyetle *Adalardan Bir Yâr Gelir Bizlere*'ye bağlanır –ki bu şarkı Yesarî Asım Arsoy'a ait olduğu için *Ada Sahillerinde Bekliyorum* da onun eserleri arasında anılır.

Şarkının hikâyesine dair türlü rivayet var. En akla yatkını, baş rollerini zengin kız ve fakir oğlanın paylaştığı: Suat'ın, yazın ailesiyle adadaki konaklarına gelen Şadiye'ye duyduğu aşkın hazin hikâyesi. Şadiye'nin ailesinin karşı çıkması, sevdanın önünde engel. Yaz sonu adadan ayrılmalari, gizli buluşmalarını mektuplara taşıyor ve Suat her gün iskelede Şadiye'nin mektubunu taşıyan vapurun gelmesini bekliyor, yazdığı mektubu vapura teslim ediyor. Fırtınalı bir günde ne vapur geliyor ne mektup. Suat, bu aşkın imkânsızlığını o gün fark ediyor ve kendini dalgalı sulara atıyor. Ertesi gün, beklenen mektup, fırtına yüzünden bir gün önce gelemeyen vapurla birlikte geldiğinde içindeki müjdeyi okuyacak bir bekleyen bulamıyor. Mektupta mealen şunlar yazıyor: “*Suat, babamı ikna ettim, izdivacımızın önünde engel kalmadı. Gelip ailemden beni isteyebilirsiniz.*”

Bir başka hikâye, adada boğulan sevdiğini sahilde bekleyen sevgiliye dair. Her gün denizden çıkacak umuduyla sahile gidiyor ama ne ölüsü ne dirisi çıkıyor denizden. Bu pek akla yatkın değil ama kimi kaynaklara girmiş.

Son hikâye, sarayla alakalı; Sultan Abdülhamit'in kızı Şadiye Sultan'a yakıştırılıyor. Babasının himayesinde çalışan, sadrazamlık ve kâtiplik arasında gidip gelen Sait Paşa'nın Batılı eğitim almış oğlu Ali Namık, Şadiye Sultan'ı istiyor, bu talebini dile getiriyor ve olumlu cevap alıyor. Nişanlılık faslı halloluyor ama Ali Namık evlenmekte acele edince araları bozuluyor. Kısa bir süre sonra bu türkü dolaşmaya başlıyor dillerde... Türkünün Ali Namık tarafından yakıldığı padişahın kulağına gidince bir daha görüşmeleri tümüyle yasaklanıyor ve izdivaç, yapılmadan sonlanıyor.

Şarkıdan esinle çekilmiş 1956 yapımı bir film var: *Ada Sahillerinde*. Cüneyt Örs'ün yönettiği filmin başrollerini Nebile Teker, Ömer Hayyam, Ayten Güvenç ve Orhan Er paylaşı-

yor. Filmin şarkıları Bülent Oral tarafından seslendiriliyor, Ketî Dalmas ve Türkân Şamil, danslarıyla filme renk katıyor. Bunun dışında farklı filmlerde bu şarkıya rastlıyoruz ama galiba en meşhuru Natuk Baytan imzalı Kemal Sunal filmi *Sakar Şakir*. 1977 yılında vizyona giren filmin bir sahnesinde bedava rakı bularak keyiflenen ve lakabını sürekli içtiği Güzel Marmara şarabından alan Macit Flordun'un canlandırdığı Marmara Kâzım, *Adalar Sahilinde Bekliyorum* şarkısını söyleye söyleye uzaklaşıyor.

Şarkı, taş plak döneminde *Adalar Sahilinde Bekliyorum* adıyla kaydedilmiş, sonradan *Ada Sahillerinde Bekliyorum*'a dönmüştür. Adalar sahili, bir yandan Kartal ve Bostancı'yı da işaret eder ama bunu söylemek biraz zorlama olur. İyisi mi Ada'ya yorayım, bugüne dek bu şarkıyı söyleyenleri hızlıca hatırlatayım: Taş plaklarda kayıtlı yorumlar arasında en güzeli, Necmi Rıza'nınki. Sonrasında Suzan Yakar Rutkay geliyor. Hafız Ahmet Bey, Hafız Yaşar (Okur), İhsan Efendi ve Hamiyet Yüceses, şarkıyı taş plağa raptedenlerden birkaçı. 45'lik plak dönemine geçtiğimizde Suat Sayın ve Ziya Taşkent'in bu şarkıyı söylediğini görüyoruz. Sonrasında Samime Sanay, Metin Milli, Harika Avcı, Seda Sayan gibi isimler var... Güzide Kasacı, şarkıyı *Adalardan Bir Yâr Gelir*'le birleştirip yorumlarken Marşandiz, bir "disco-potpuri" içinde değerlendirmeyi uygun görmüş. Esin Engin, orkestrasıyla birlikte enstrümantal yorumlamış, Melihat Gülses, yakın dönemde aslına uygun "eski usul" bir yorumla bu şarkıyı albümüne almış. Kerim Tekin, Candan Erçetin ve Sertab Erener, yakınlarda *Ada Sahillerinde Bekliyorum*'u albümlerine alan isimlerden birkaçı. *Luxus, Bi' Lareya* başlıklı albümde çilingirlere yakışır alaturka kemanlı bir düzenlemeyle bu şarkıyı yorumlarken Selva Erdener, *Düşlerimin Toprağı* başlıklı albümünde İbrahim Yazıcı'nın piyanosu eşliğinde şarkıya bambaşka bir yorum getirdi.

Bütün bunlar bir yana, galiba en güzel yorum, Ahmet Kaya'nın sürgünde doldurduğu albümde yer alan ve anason kokusunun yanına hasreti iliştiren yorum. Onu dinlediğiniz anda elinizin kadehe uzanması tesadüf değil: "Ada sahillerinde bekliyorum / Her zaman yollarını gözlüyorum / Seni senden güzelim istiyorum / Beni şâd et Şadiyem başın için // Nerede o mis gibi leylaklar / Sararıp solmak üzere yapraklar / Bana mesken olunca topraklar / Beni yâd et güzelim başın için..." Bu sözlerle, bu versiyonda olmayan ama yaygın olarak söylenen şu kıtayı da ekleyeyim: "Adalardan Modalara geçilir / Yâr elinden zehir olsa içilir / Bu dünyada başa gelen çekilir / Beni şâd et Şadiye başın için..."

Ada Sahillerinde Bekliyorum, Nilüfer Akbal'ın Kürtçe yorumuyla *Gorani Buhari* oldu, Candan Erçetin, iki dilli şarkılardan oluşan *Aman Doktor* adlı albümde kendi yorumunun arasına şarkının Rumcası olan *Matia Mou'yu* ilaştırdı. Sabah Fahri tarafından seslendirilen *Kaduka el Mayas*, bu şarkının Arapça versiyonu.

Şarkıyla ilgili son bir bilgi: Şarkı, 27 Mayıs sonrasında Adnan Menderes ve arkadaşlarının yargılandığı Yassıada mahkemelerine gönderme yapıyor olduğu gerekçesiyle yasaklanmış! Memleket nelere kâdir...

